

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Физика-техникалық факультеті

Оқыту процессінде композициялық
жобалау әдісін қолдану

Орындаған: Аманжолов Е.

Композиция деген не????

Композиция дегеніміз – латынның «Compositio», «ойлап табу», «құрастыру» деген сөзінен шыққан ұғым.

Композицияны бейнелеу өнеріне, кескіндеме, графикаға қатысты айтатын болсақ картинадағы айтайын деген ойды жеткізу үшін, жаңа ойды білдіретін көріністі айшықтап алып көрсете білу, көріністегі айтатын ойды аша түсу үшін,

- қосымша бейнелер беріледі, уақыт пен кеңістік көріністері жарық пен көлеңке мүмкіндіктері арқылы беріледі.

Композициялық оқытудың маңызы

- Қазіргі жаһандану процессі кезінде жаңа әдістер арқылы оқыту басты мақсат болып келеді сондықтанда композициялық әдістерді қолдану инновациялық оқытудың басты бір ерекшелігі болып табылады.

Композиция ұғымын оқу материалы ретінде қолдану үшін композиция заңдылықтарын мынандай төрт топқа бөлінеді

тұтастық заңы

Үлгі (типизация) заңдылықтары

Композицияның барлық заңдылықтары мен мүмкіндіктерінің идеялық ойға бағыну заңдылығы

Қарама-қарсылық (контраст) заңдылығы

- 1. **Бүтіндік** – заңының сақталуының нәтижесінде шығармашылық біртұтас қалпында қабылданады. Бүтіндік заңының мәні композицияның тұтастығын көрсетеді
- 2. **Үлгі** – заңдылығы жағдай мен мінез үлгісінің нақтылы берілуін, композициядағы іс-әрекеттің өрістеуін көрсетеді

- **3.Қарама-қарсылық заңдылығы** түс қарама-қайшылығын, объект пішінінің айырмашылығын, көңіл қарама-қайшылығын, бейнелейді.
- **4.Композицияның барлық заңдылықтары мен амалдарының негізгі идеялық түпкі ойға бағынуы**— ұғымның бүтіндігін, шығарманың айқындығын, идеялық мазмұндылығын байланыстырады.

Композиция әдістері өнердің өзіндік ерекшеліктеріне, шығарманың идеясына, авторлық ойтүйсігіне сәйкес туындайды. Композиция шығарманың ішкі құрылымымен бірге оның сыртқы орта мен көрермендер арасындағы қатынасын белгілейді. Көркем шығарм. процесі мен өмірді эстеттану тұрғысында қалыптасқан композиция заңдары өнердің жалпылама заңдылықтарының, нақты өмір құбылыстарындағы өзара байланыстылықтардың белгілі мөлшеріндегі бейнесі әрі жиынтығы болып табылады

- Физиканы оқытуда оқушыларға заман талабына сай келетін иновациялық технологиямен, оқытуда әр түрлі күннен күнге дамытып келе жатқан әдістерді қолданып отыру керек. Себебі жаңа әдістерді қолданған сайын оқушылардың сабаққа деген қызығушылығы артып оны оқи бастайды.

Әдебиеттер тізімі

1. Иманбаева А. Оқу-тәрбие үрдісін ақпараттандыру ділгірлігі. Қазақстан мектебі. -№2, 2000.
2. Назарбаев Н.Ә. «Қазақстан – 2030». Ел Президентінің Қазақстан халқына жолдауы. - Алматы. «Білім баспасы», 1998.

Назарларыңызға рахмет!!!

